

วรรณคดีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาได้เป็นที่สนใจและนิยมกันอย่างกว้างขวาง เพราะผลที่ได้จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของสถาบันจะทำให้ให้นักการศึกษาเข้าใจถึงลักษณะของสถาบันนั้น ๆ มากขึ้น และทำให้ได้ข้อมูลสำคัญไปใช้เพื่อการวางแผนพัฒนาสถาบันให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อสัมฤทธิ์ผลของมวลสมาชิกในสถาบันนั้น ๆ ในการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาที่ผ่านมา ได้มีผู้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมของสถาบันในทัศนะที่ต่างกัน

แอสติน (Astin) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาว่าเป็นสิ่งเร้าอันทรงศักยภาพที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการของนักศึกษา และสามารถที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาได้โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา รวมทั้งกิจกรรม เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถาบันนั้น ๆ¹

เพสและสเติร์น (Pace and Stern) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยว่า เป็นสิ่งบังคับให้ทุกคนในสังคมมหาวิทยาลัยต้องทำ เช่น การกระทำตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย ขอบบังคับ และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสภาพแวดล้อมที่เสริมแรงให้คือนักศึกษาเกิดความต้องการที่จะเสริมสร้างบุคลิกภาพได้ ดังนั้นถ้ามหาวิทยาลัยต้องการที่จะพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพตามที่พึงปรารถนา มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นใหญ่เรียนเกิดการ เรียนรู้ และพัฒนาตัวเองจนสุดขีดความสามารถ

¹A.W. Astin, The College Environment (Washington D.C. : The American Council on Education, 1968), p.56.

เพื่อที่จะได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ¹

ฮาโรลด์ (Harold) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย หมายถึง ระบบ การศึกษา ระบบการปกครอง และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ ตรง เกิดการพัฒนาตนเอง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทัศนคติและความสนใจ²

นอร์แมน (Norman) ได้กล่าวถึงชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาไว้ว่า เมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย สภาพแวดล้อมทางค่านิยมและสังคมจะแตกต่าง ไปจากการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ค่านิยม นักศึกษาจะเรียนวิชาชีพ หรือวิชาเฉพาะชั้นสูง ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง นักศึกษาจะต้องมีความ รับผิดชอบมากขึ้น อาจทำให้เกิดความวิตกกังวลและความขัดแย้งขึ้นได้ ทางค่านิยม นักศึกษาจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ เช่น ต้องเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนสหศึกษามาก่อนก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ และนักศึกษาจะต้อง แสดงพฤติกรรมที่เป็นผู้ใหญ่ตามความคาดหวังของสังคมอีกด้วย³

อรรถพร คุณพันธ์ ได้นิยามสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไว้ว่า หมายถึง การรับรู้และ ความประทับใจของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อลักษณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ชื่อเสียงของ มหาวิทยาลัย การบริหาร บรรยากาศในการเรียนการสอน พฤติกรรมเกี่ยวกับเพื่อน และ อาคารสถานที่ ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของมวลสมาชิกใน

¹C.R. Pace and G.G. Stern, "An Approach to the Measurement of Psychological Characteristics of College Environment," Journal of Educational Psychology 49 (1958): 260.

²Webster Harold, "Personality Change in College Students," in College and Character (New York: Nevitt Stanford, 1964), p.233.

³T.B. Norman, Introduction to College Life (Boston: Mifflin Company, 1966), pp. 3-4.

มหาวิทยาลัย และลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้สามารถตรวจสอบได้ด้วยการสังเกตโดยตรง¹

นัยนา อ่างสันติกุล ไค้เนียมสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ พฤติกรรม เหตุการณ์ สถานที่หรือลักษณะใด ๆ ในมหาวิทยาลัยที่นิสิตนักศึกษา สังเกตหรือรับรู้ได้ และไค้เนียมสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทาง วิชาการของนิสิตนักศึกษาไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์ สถานที่ หรือลักษณะใด ๆ ที่นิสิตนักศึกษารับรู้ว่าจะก่อให้เกิดผลที่จะส่งเสริม หรือขัดขวางความก้าวหน้าของการพัฒนา ความรู้ ความคิด ทักษะและทักษะในวิชาชีพที่ตนกำลังศึกษาเล่าเรียน²

ประกาศรี สุฉันทบุตร ไค้เนียมสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไว้ว่า หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง กิจกรรมทุกอย่างใน มหาวิทยาลัย รวมทั้งทางค่านิยม ความคิดและเหตุการณ์ต่าง ๆ³

วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ กล่าวว่า ในการประเมินผล สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยนั้น มีเทคนิควิธีวัดสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยแตกต่างกันออกไป หลายวิธี ซึ่งพอจะกล่าวสรุปได้เป็น 3 วิธีใหญ่ ๆ คือ

1. วิธีวัดภาพพจน์มหาวิทยาลัย (The Image Approach) การประเมินผล

¹อรรรณพ คุณพันธ์, "การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 24.

²นัยนา อ่างสันติกุล, "การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 16 - 17.

³ประกาศรี สุฉันทบุตร, "สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของ นิสิตนักศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522), หน้า 7.

สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยโดยวิธีนี้กระทำได้โดยให้สมาชิกในมหาวิทยาลัย เช่น นิสิต นักศึกษา อาจารย์ หรือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ใ้รายงานหรือแสดงความรู้สึกประทับใจเกี่ยวกับ มหาวิทยาลัยที่ตนสังกัดอยู่ ฉะนั้นสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในวิธีนี้ หมายถึง ลักษณะของ มหาวิทยาลัยในทัศนะของมวลสมาชิกในมหาวิทยาลัยนั้น และเชื่อว่าสมาชิกของมหาวิทยาลัย เหน่านั้นเป็นผู้ที่สามารถบรรยายสภาพมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง เครื่องมือมาตรฐานที่นิยมใช้ประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยตามวิธีนี้ ได้แก่

1.1 คำนี้อัดคุณลักษณะมหาวิทยาลัย (The College Characteristics Index or CCI) ซึ่ง เพส และ สเติร์น (Pace and Stern) ได้สร้างขึ้นโดยอาศัย ความคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีความต้องการของคนและความมกคจากสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ทฤษฎีการประเมินบุคลิกภาพ ใหญ่ตอบพิจารณาแต่ละขอกระทงว่าถูกหรือผิดไปจากลักษณะ มหาวิทยาลัยที่ตนสังกัดอยู่

1.2 มาตราสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย (The College and University Environment Scales or CUES) ซึ่ง เพส (Pace) เป็นผู้สร้างขึ้น โดยใช้ เทคนิคการวิเคราะห์ตัวประกอบ และการวิเคราะห์ข้อทดสอบประมุขามิตีสำคัญของ CCI การศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยโดยวิธีนี้ พบว่า ลักษณะของมหาวิทยาลัยสามารถแยกออก ได้ 5 ประเภท ตามลักษณะของนักศึกษา คือ

1.2.1 นักศึกษาสามารถนำความรู้จากการศึกษาไปปฏิบัติจริงได้ (Practicality)

1.2.2 นักศึกษารู้จักติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน (Community)

1.2.3 นักศึกษารู้จักตระหนัก และสำนึกในหน้าที่ของตนเอง (Awareness)

1.2.4 นักศึกษาเป็นผู้มีระเบียบแบบแผนและปฏิบัติตัวได้เหมาะสม (Propriety)

1.2.5 นักศึกษาเป็นผู้ใฝ่รู้ ค้นคว้าและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ (Scholarship)

1.3 แบบสำรวจการหน้าที่สถาบัน (The Institutional Functioning Inventory or IFI) ซึ่ง เซนตรา ฮาตเน็ต และ ปีเตอร์สัน (Centra, Harnett and Peterson) สร้างขึ้น โดยมีความเชื่อว่ามีลักษณะมหาวิทยาลัยหลายลักษณะควรจะมีประเพณีจากคณาจารย์หรือผู้บริหารมหาวิทยาลัยแทนที่จะประเพณีจากนิสิตนักศึกษา IFI จำแนกออกเป็น 11 มิติ

2. วิธีวัดคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา (The Student Characteristics Approach) การศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยโดยวิธีนี้ทำได้โดยให้นักศึกษาแต่ละคนตอบแบบสอบถาม บรรยายถึงคุณลักษณะของตัวเองแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะนักศึกษาของสถาบันนั้น ๆ โดยมีความเชื่อว่าคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษาจะถูกกำหนดหรือแต่งเติมเสริมสร้างโดยสภาพแวดล้อมของสถาบัน จึงสามารถศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันจากคุณลักษณะของนักศึกษาได้ เครื่องมือที่นิยมใช้คือ เทคนิคการประเมินสภาพแวดล้อม (The Environmental Assessment Technique or EAT)

3. วิธีวัดสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อม (The Stimulus Approach) แอสติน (Astin) ได้สร้างแบบสำรวจกิจกรรมมหาวิทยาลัย (The Inventory of College Activities or ICA) เพื่อหาสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อม โดยแอสตินได้ให้คำนิยามว่า สภาพแวดล้อมเชิงสิ่งเร้า หมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์ หรือคุณลักษณะใด ๆ ของสถาบันที่สังเกตเห็นได้ อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรับทราบประสบการณ์ของมวลสมาชิกในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตนักศึกษา สภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งที่เกิดขึ้นสามารถจะตรวจสอบได้โดยการสังเกตอิสระสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในทัศนะนี้ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับเพื่อน สภาพแวดล้อมในห้องเรียน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารและสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่

1 วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, "วิธีประเมินผลสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย," วารสารครุศาสตร์ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2519): 21 - 34.

เฟลด์แมน (Feldman) ได้ประเมินอิทธิพลของสภาพแวดล้อมวิทยาลัยหลายแห่ง เขาพบว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยแต่ละแห่งจะแตกต่างกันในด้านของวัฒนธรรม โครงสร้างของสังคม วัตถุประสงค์ของการจัดหน่วยงาน และคุณลักษณะของบุคลากรในวิทยาลัย วิธีประเมินสภาพแวดล้อมมีหลายวิธีซึ่งแตกต่างกันตามเป้าหมายของการที่จะประเมินออกมา นักวิจัยไม่สามารถจะบอกได้ว่า วิธีใดจะดีที่สุด เฟลด์แมนได้สรุปวิธีการประเมินสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาไว้ 6 วิธี คือ

1. การประเมินสภาพแวดล้อมในด้านมนุษยวิทยา (Antropological Vignettes) โดยการศึกษาวิเคราะห์วิทยาลัยสองสามแห่งในสหรัฐ ผลปรากฏว่า วิธีการทางด้านมนุษยวิทยาสามารถนำมาเป็นพื้นฐานได้อย่างกว้าง ๆ ที่จะทำให้เข้าใจวิธีการในศาสตร์แขนงอื่น ๆ อีกหลายสาขา รวมทั้งประวัติศาสตร์ ปรัชญา การศึกษา สังคมศาสตร์ จิตวิทยา และรัฐศาสตร์

2. การประเมินสภาพแวดล้อมโดยแบ่งตามลักษณะทั่ว ๆ ไป (Conventional Classification) โดยถือว่าวิทยาลัยแตกต่างกันโดยลักษณะต่าง ๆ คือ การจัดหลักสูตร (เช่น โรงเรียนเทคนิค วิทยาลัยครู ฯลฯ) การปกครอง (รัฐบาล เอกชน) เพศของนิสิตนักศึกษา (วิทยาลัยชาย วิทยาลัยสหศึกษา ฯลฯ) สถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และระดับการศึกษา (วิทยาลัย มหาวิทยาลัย)

3. การประเมินสภาพแวดล้อมในด้านประชากรศาสตร์ นิเวศวิทยา และลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา (Demographic, Ecological and Related Institutional Characteristics) ซึ่งสภาพแวดล้อมวิทยาลัยสามารถประเมินได้จาก การวัด แบ่ง และเปรียบเทียบได้จากคะแนนเฉลี่ยของ IQ ของนิสิตนักศึกษา จำนวนนักศึกษา สัดส่วนของนิสิตนักศึกษาในแต่ละวิชาเอก เป็นต้น เครื่องมือประเมินสภาพแวดล้อมวิทยาลัยแบบนี้ ได้แก่ เทคนิคการประเมินสภาพแวดล้อม (The Environment Assessment Technique or EAT)

4. ประเมินสภาพแวดล้อมวิทยาลัยโดยพิจารณาบรรยากาศในสถาบันการศึกษา (Institutional "Climate") ผู้ประเมินผลสภาพแวดล้อมโดยวิธีนี้ ได้แก่ เพส และ สเติร์น (Pace and Stern) ซึ่งสร้างเครื่องมือคือดัชนีวิทยาลัย (The College

Characteristics Index = CCI) และมาตราสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา (The College and University Environment Scales = CUES)

5. ประเมินโดยแนวสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย (A Stimulus View of College Environment) แอสติน (Astin) ได้เสนอความคิดใหม่โดยเชื่อว่าสภาพแวดล้อมเชิงสิ่งเร้า หมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์ หรือคุณลักษณะใดของสถาบันที่สังเกตเห็นได้ อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรับรู้ค่านิยมประเพณีของมวลสมาชิกในวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษา สภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตอิสระ แอสติน ได้สร้างเครื่องมือ คือ แบบสำรวจกิจกรรมวิทยาลัย (The Inventory of College Activities = ICA)

6. ประเมินสภาพแวดล้อมวิทยาลัย โดยแบ่งตาม โครงสร้างทางสังคมและการจัดการทางสังคม (Social Structure and Social Organization Dimensions) ได้แก่ธรรมชาติทางสังคม การบริหารและโครงสร้างทางอำนาจในวิทยาลัย จุดมุ่งหมายของสถาบันการศึกษา ธรรมชาติและนิสัยของการจัดการทางสังคมภายในวิทยาลัย เป็นต้น¹

การวิจัยในประเทศ

ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครู โดยตรง ส่วนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทยมีผู้สนใจศึกษาบ้างเล็กน้อย แม้จะยังไม่กว้างขวางนัก กล่าวคือ

อรรรณพ คุณพันธ์ ได้สร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย แล้วนำไปทดลองประเมินสภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับนิสิตชั้นปีที่ 1 ปรากฏว่า สภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยค่านาคารสถานที่ มี

¹ Kenneth A. Feldman, "Assessing the Influences of Different College Environment," in College and Student ed. Arnold P. Goldstein and Leonard Krasner (New York: Pergamon Press, 1972), pp.143-148.

ลักษณะเด่นที่สุด และสภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยาความสัมพันธ์กับเพื่อนมีลักษณะค้อยที่สุด¹

นัยนา อ่างสันติกุล ได้วิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย โดยใช้แบบสำรวจปลายเปิดซึ่งประกอบด้วยข้อยกี่ยวเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย จำนวน 88 ข้อ กับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต หลักสูตร 4, 5 และ 6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 5 แห่ง ปรากฏว่าองค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา คือ บรรยากาศในการเรียน พฤติกรรมของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศการบริหาร และวินัยนิสิตนักศึกษา กีฬาและสันทนาการ บุคลิกภาพ เพื่อนสนิทและบริการทางวิชาการ²

ประภาศรี สุฉันทบุตร ได้ศึกษาวิจัยสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา โดยศึกษาสภาพแวดล้อมในห้องเรียน สภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะต่าง ๆ จำนวน 1890 คน ที่มาเรียนที่มหาวิทยาลัยตามปกติในวันเวลาที่มหาวิทยาลัยทำการสอน ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2521 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยแตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อนและสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารแตกต่างกัน ส่วนทัศนะที่มีต่อสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน นักศึกษาในคณะวิชาต่างกันมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีระยะเวลาศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย

003314

¹ อรรถพร คุณพันธ์, "การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย," หน้า 63.

² นัยนา อ่างสันติกุล, "การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย," หน้า 71.

แตกต่างกัน¹

การวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย หรือสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยในค่านิยมใดค่านิยมหนึ่ง เช่น

เทียนจิตต์ จิตต์อารี ได้ทำการศึกษาเรื่องการคบเพื่อนของนิสิตนักศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ปีการศึกษา 2519 จำนวน 255 คน พบว่านิสิตหญิงส่วนใหญ่นิยมคบเพื่อนที่มีลักษณะ 5
ลักษณะ เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ เพื่อนที่มีความประพฤติดี เพื่อนที่ให้ความ
ช่วยเหลือดี เพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน เพื่อนที่เรียนดี และเพื่อนที่มีฐานะดี นิสิตหญิงที่มี
ภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ จะคบเพื่อนที่มีลักษณะต่างจากนิสิตหญิงที่มีภูมิลำเนาในส่วนภูมิภาค นิสิต
หญิงส่วนใหญ่ประสบปัญหาที่เกิดจากการคบเพื่อนต่างเพศน้อยกว่าที่เกิดจากการคบเพื่อนเพศ
เดียวกัน²

ศิริ รอดบุญธรรม ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัย
ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า วิทยาลัยส่วนใหญ่ของกรมอาชีวศึกษาเคร่งครัดระเบียบวินัย
นักศึกษาส่วนใหญ่ประพฤติผิดระเบียบวินัยในด้าน การแต่งกายไม่เรียบร้อย การจัดกิจกรรมของ
นักศึกษาได้รับความร่วมมือจากวิทยาลัย ครู อาจารย์ สำหรับนักศึกษาด้วยกันร่วมมือกันน้อย³

¹ประภาศรี สุฉันทบุตร, "สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของ
นักศึกษา," หน้า 61 - 64.

²เทียนจิตต์ จิตต์อารี, "การคบเพื่อนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประ-
สานมิตร," (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
2520), หน้า 80 - 83.

³ศิริ รอดบุญธรรม, "การบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา,"
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2517), หน้า 89.

นฤมล บุญยพัชรินทร์ ได้ศึกษาสภาพของห้องสมุดในวิทยาลัยครู โดยเทียบกับมาตรฐาน แล้วได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดห้องสมุดไว้ตอนหนึ่งว่า ห้องสมุดควรตั้งอยู่ในย่านศูนย์กลางของอาคารเรียน พื้นที่ให้บริการ เช่น บริเวณรับฝากของ บริเวณตรวจหนังสือควรอยู่ในจุดที่ติดต่อกับค้สะดวก¹

เพ็ญศรี เตสกุล ได้ทำการวิจัยเรื่องการใชัประโยชน์อาคารสถานที่ของวิทยาลัยครู 4 แห่ง ในภาคใต้ พบว่า ค่าเฉลี่ยของอัตรการใชัห้องเรียน อัตรการใชัห้องปฏิบัติการ อัตรการใชัห้องบริหารและบริการ และอัตรการใชัพื้นที่ค้อนักศึกษาของวิทยาลัยครูแต่ละวิทยาลัยในภาคใต้มีค่าต่ำกว่าการใชัประโยชน์ที่เหมาะสม แสดงว่าการใชัประโยชน์อาคารสถานที่ของวิทยาลัยครูในภาคใต้มีน้อยกว่าที่ควร ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะตอนหนึ่งว่า เมื่อพิจารณาเฉพาะค้านอาคารสถานที่เรียนแล้ว วิทยาลัยครูแต่ละวิทยาลัยในภาคใต้สามารถจะรับนักศึกษาเพิ่มได้โดยไม่จำเป็นต้องสร้างอาคารเรียนเพิ่ม²

การวิจัยในค้างประเทศ

เดวิด (David) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของค้ากลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในชั้นมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ

¹ นฤมล บุญยพัชรินทร์, "การศึกษาห้องสมุดวิทยาลัยครู โดยเปรียบเทียบมาตรฐานห้องสมุดวิทยาลัยครู," (วิทยานพนธ์ปริชญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2520), หน้า 27.

² เพ็ญศรี เตสกุล, "การใชัประโยชน์อาคารสถานที่ของวิทยาลัยครูในภาคใต้," (วิทยานพนธ์ปริชญามหาบัณฑิต ภาควิทาลัยการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 83 - 85.

ในชั้นนอัย¹

ไชลด์ (Childs) ได้ศึกษาการบริการนักศึกษาในวิทยาลัยภาคค่ำของสหรัฐอเมริกา พบว่า วิชาเรียนส่วนใหญ่จะสนองความต้องการของนักศึกษาเป็นรายบุคคล และนักศึกษาส่วนมากมีความต้องการในบริการต่าง ๆ นอຍมาก สำหรับบริการที่นักศึกษาต้องการมาก คือ บริการด้านความช่วยเหลือทางการเงิน ด้านความปลอดภัย และบริการด้านการจัดวางตัวบุคคล และเขาได้เสนอแนะว่าบริการที่ควรจัดเฉพาะแก่นักศึกษาภาคค่ำได้แก่ บริการห้องสมุด บริการด้านการวางแผนการเรียน บริการสถานที่สำหรับพบปะสังสรรค์ บริการร้านอาหาร บริการสุขภาพ และสโมสรนักศึกษา²

เอ เบน (Benn) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในอุดมคติกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาได้รับรู้จากประสบการณ์จริง เบนศึกษาโดยใช้วิธีวัดภาพพจน์มหาวิทยาลัย ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐ โอคลาโฮมา (Oklahoma State University) พบว่า การเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยของนักศึกษาในประสบการณ์จริงมีผลในทางลบ และแตกต่างกันอย่างมากกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในอุดมคติของนักศึกษา นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยมีบรรยากาศที่พาทยทางวิชาการมากกว่าที่เป็นอยู่ นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในรัฐ โอคลาโฮมาไม่พอใจใน

¹Arthur D. David, "Some Effects of Different Classroom Conditions Upon Interpersonal Relationship, Personal Adjustment, and Achievement for College Freshmen," Dissertation Abstracts International Vol. 31 No.11 (May 1971): 5789-A.

²James B. Childs, "A Study of Student Personnel Services in American Evening College and the Attitudes of Directors and Student Personnel Staffs toward These Services," Dissertation Abstracts International Vol.32 No.9 (March 1972): 4912-A.

บรรยากาศของมหาวิทยาลัยมากกว่านักศึกษาที่มาจาก รัฐอื่น ๆ นักศึกษาดิฉันมีความประทับใจในสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยมากกว่านักศึกษาดิฉัน¹

มากาเร็ต (Magaret) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังและการเข้าสังคมในสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยซีราคิวส์ (Syracuse University) ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยมีผลต่อการศึกษาทุกแขนงวิชา และพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน²

อโดเรียน (Adorian) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อหอพักวิทยาลัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาของแคนนิซัส คอลเลจ (Canisus College) เมืองบัฟฟาโล มลรัฐนิวยอร์ก จำนวน 313 คน อโดเรียน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อหอพักกับผลการเรียนของนักศึกษา แตกต่างไปตามเพศชั้นเรียน และวิชาเอกของนักศึกษา สภาพแวดล้อมทางสังคมของนักศึกษาในหอพักขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ส่วนบุคคล มนุษยสัมพันธ์ ขนาดของหอพัก ระเบียบของหอพัก การบริการอาหารและระยะทางระหว่างหอพักหญิงกับหอพักชาย ส่วนสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ขึ้นอยู่กับโอกาสเลือกห้องพัก การเลือกเพื่อนร่วมห้อง ที่อำนวยความสะดวกในการประกอบอาหาร หอน้ำส่วนตัวและขนาดของห้องพัก³

¹Jerald C. Benn, "A Comparison of the Ideal and Real College Environment as Perceived by Entering Freshmen in Oklahoma State University," Dissertation Abstracts Vol.36, No.11 (May 1972): 4026-A.

²Parker S. Magaret, "Freshman Expectation and Socialization in the College Environment," Dissertation Abstract Vol.9, No.11 (2975): 4434-A.

³Stephen J. Adorian, "The Residence Hall Environment at an Urban College," Dissertation Abstracts International Vol. 35, No.7 (January 1975): 4037-A.

ฮิค (Hick) ได้ทำการศึกษาความรู้สึกของบัณฑิตของ วายลี คอลเลจ เมือง มาแชล ในมลรัฐเท็กซัส (Wiley College, Marshall, Texas) ที่มีต่อวิทยาลัย โดยใช้ เครื่องมือมาตราสภาพแวดล้อมวิทยาลัย (CUES) กลุ่มตัวอย่างเป็นบัณฑิตปีการศึกษา 1968-1972 จำนวน 426 คน ฮิค พบว่า บัณฑิตของวิทยาลัยแห่งนี้มีความรู้สึกเกี่ยวกับสถาบันอยู่ใน เกณฑ์สูงในเรื่อง การนำความรู้จากการศึกษาไปปฏิบัติจริงได้ (Practicality) การรู้จัก คิดต่อสัมพันธ์กับชุมชน (Community) ความเป็นผู้มีระเบียบแบบแผนและปฏิบัติตัวได้เหมาะสม (Propriety) และมีความรู้สึกอยู่ในเกณฑ์ต่ำในเรื่องของการรู้จัก ตระหนักและสำนึกใน หน้าที่ของตน (Awareness) นอกจากนี้ฮิคยังพบว่าบัณฑิตสนใจในเรื่องของปรัชญา การแสวง หาความรู้ด้วยตนเองและศิลปะ¹

ลักษณะของวิทยาลัยครูศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าว ทำให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ ในสถาบันนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารและคณาจารย์ จะได้ใช้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไข หรือวางแผนพัฒนาสถาบันให้มีสภาพแวดล้อมอันพึงประสงค์ตามความต้องการของสมาชิกใน สถาบันต่อไป ปัจจุบันวิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษาสถาบันหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ การฝึกหัดครูของไทยมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา จากโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ในพ.ศ. 2435 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนฝึกหัดครู" ในพ.ศ. 2456 จำนวนโรงเรียนฝึกหัดครูได้ทวีมากขึ้นตามลำดับ เมื่อมีการตั้งกรมการฝึกหัดครู

¹Raymond A. Hick, "A Study of the College Environment as Perceived by Selected Graduates of Wiley College, Marshall, Texas from 1968-1972," Dissertation Abstracts Vol. 35, No. 7 (January 1975): 4348-A.

ในพ.ศ.2497 นั้นมีโรงเรียนที่สังกัดกรมการฝึกหัดครูอยู่ถึง 32 แห่ง¹ นับตั้งแต่พ.ศ.2501 เป็นต้นมา โรงเรียนฝึกหัดครูแห่งใดที่เปิดสอนถึงขั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงก็จะได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น "วิทยาลัยครู" การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่งของการฝึกหัดครูคือการได้รับการยกฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาคามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูพ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นผลให้วิทยาลัยครูทุกแห่งเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีได้ ปัจจุบันมีวิทยาลัยครู 36 แห่ง เป็นวิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร 6 วิทยาลัย และตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค 30 วิทยาลัย สำหรับในภาคใต้มีวิทยาลัยครูรวม 5 วิทยาลัย บางวิทยาลัยก่อตั้งมานานแล้ว บางวิทยาลัยเพิ่งก่อตั้ง วิทยาลัยครูเหล่านี้บางแห่งตั้งอยู่ในเมือง บางแห่งตั้งอยู่นอกเมือง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ทิศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูเหล่านี้ในด้านต่างๆ เป็นอย่างไร และเมื่อแบ่งวิทยาลัยครูตามอายุ และที่ตั้งแล้ว ทิศนะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมจะแตกต่างกันหรือไม่ ก่อนอื่นผู้วิจัยใคร่กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยครูในภาคใต้ ทั้ง 5 แห่ง โดยสังเขปดังต่อไปนี้² เพื่อเป็นพื้นฐานให้เข้าใจสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูดังกล่าว

วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช

วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชได้ก่อตั้งขึ้นในพ.ศ.2500 โดยเปิดสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2500 ที่อาคารห้องสมุดประชาชนซึ่งตั้งอยู่ที่สนามหน้าเมือง นครศรีธรรมราช เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประเภทสหศึกษา สอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2501 ได้ย้ายโรงเรียนมาตั้งอยู่ในบริเวณซึ่งเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครูปัจจุบัน คือ บริเวณเชิงเขามหาชัย หมู่ที่ 4 ตำบลท่าม่วง อำเภอเมือง ถัดถนนสายนครา-นบพิตำ ห่างจาก

¹กรมการฝึกหัดครู, 29 กันยายน 2522 ครบรอบ 25 ปี การสถาปนากรมการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทยการพิมพ์, 2522), หน้า 8 - 9.

²เรียบเรียงจากหนังสือคู่มือนักศึกษาของวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง, ประวัติกรมและวิทยาลัยครู และ สถิติการศึกษาปี 2522 จากกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู.

ตัว เมืองนครศรีธรรมราชไปทางตะวันตก 13 กิโลเมตร ปีการศึกษา 2513 ได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช เปิดสอนถึงระดับ ป.กศ.ชั้นสูง ปีการศึกษา 2517 เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ปีการศึกษา 2521 วิทยาลัยได้เปิดการอบรมบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการระดับ ค.บ. ขึ้นเป็นแห่งแรกในภาคใต้ ขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลทำการวิจัยในปลายปีการศึกษา 2522 วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราชมีวิชาเอกระดับปริญญาตรี 7 สาขาวิชา ระดับ ป.กศ.สูง 16 สาขาวิชา มีนักศึกษาทั้งหมด 1804 คน โดยแยกเป็นระดับ ป.กศ. 267 คน ป.กศ.ชั้นสูง 1300 คน และ ค.บ. 237 คน มีอาจารย์ประจำ 134 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 2 คน โดยจำแนกตามวุฒิได้ดังนี้ ปริญญาเอก 2 คน ปริญญาโท 53 คน ประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ 2 คน ปริญญาตรี 74 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี 5 คน มีอาจารย์ที่กำลังศึกษาต่อ 35 คน คำนวณอาคารสถานที่ที่วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราชมีเนื้อที่ 385 ไร่ มีอาคารเรียน 10 หลัง หอพัก 7 หลัง ห้องเรียน 57 ห้อง ห้องปฏิบัติการฟิสิกส์ ห้องปฏิบัติการเคมี และห้องปฏิบัติการชีววิทยา อย่างละ 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการคหกรรมศาสตร์ 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการอุตสาหกรรมศิลป์ 5 ห้อง และห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ 1 ห้อง นอกจากนี้วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราชยังมี "ที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลข เขามหาชัย" อยู่ในบริเวณวิทยาลัย โดยบริการเต็มรูปแบบเหมือนที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลขที่วราชอาณาจักร

วิทยาลัยครุภูเก็ต

วิทยาลัยครุภูเก็ตตั้งอยู่ที่ถนนเทพกษัตรี หมู่ที่ 6 ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ได้เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2514 เริ่มรับนักเรียนรุ่นแรกเมื่อปีการศึกษา 2515 ทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลา ปีการศึกษา 2516 ได้รับการอนุมัติให้เปิดสอนถึงระดับ ป.กศ.ชั้นสูง ปีการศึกษา 2521 เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2522 วิทยาลัยครุภูเก็ต เปิดสอนระดับปริญญาตรี 4 สาขาวิชาเอก ระดับ ป.กศ.ชั้นสูง 10 สาขาวิชาเอก มีนักศึกษาทั้งหมด 1133 คน โดยเป็นนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้นสูง 1025 คน ระดับ ค.บ. 108 คน มีอาจารย์ประจำ 99 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 2 คน อาจารย์จ้างสอน 2 คน และยืมตัวมา

1 คน โดยจำแนกตามวุฒิได้ดังนี้ ปรินญาโท 45 คน ประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ 1 คน ปรินญาตรี 55 คน และต่ำกว่าปรินญาตรี 3 คน มีอาจารย์กำลังศึกษาต่อ 37 คน คำนวณอาคารสถานที่ วิทยาลัยครูภูเก็ตมีเนื้อที่ 353 ไร่ มีอาคารเรียน 4 หลัง หอพัก 7 หลัง ห้องเรียน 27 ห้อง ห้องปฏิบัติการฟิสิกส์ ห้องปฏิบัติการเคมี และห้องปฏิบัติการชีววิทยา อย่างละ 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการคหกรรมศาสตร์ 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการอุตสาหกรรมศิลป์ 3 ห้อง และห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ 2 ห้อง

วิทยาลัยครูยะลา

วิทยาลัยครูยะลา ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ 133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เปิดสอนทั้งหลักสูตร ป.กศ. ป.กศ.ชั้นสูง และ ค.บ. สถาบันแห่งนี้เดิมเป็น โรงเรียนอาชีพกสิกรรม จังหวัดยะลา โดยได้จัดตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2472 ที่หมู่บ้านมลายูบางกอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา หลังจากนั้นได้ย้ายที่ตั้งอีกหลายครั้ง กล่าวคือ พ.ศ. 2476 ย้ายไปตั้งบริเวณโรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปัจจุบัน พ.ศ. 2480 ย้ายไปตั้งบริเวณวิทยาลัยอาชีพศึกษายะลาปัจจุบัน พ.ศ. 2486 ย้ายไปตั้งที่หมู่บ้านสะเตง อำเภอเมือง จนกระทั่ง พ.ศ. 2504 ได้ย้ายมาตั้งบริเวณที่ตั้งวิทยาลัยปัจจุบัน คำนวณหลักสูตรได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ก่อนถึงหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้มีหลักสูตรที่เปลี่ยนไปแล้วประมาณ 7 หลักสูตร ในปีการศึกษา 2498 เริ่มใช้หลักสูตร ป.กศ. ปีการศึกษา 2506 ใ้รับการยกฐานะเป็น "วิทยาลัยครูยะลา" และเปิดสอนตามหลักสูตร ป.กศ.ชั้นสูง ปีการศึกษา 2517 เปิดสอนถึงระดับปรินญาตรี ในปีการศึกษา 2522 วิทยาลัยครูยะลาได้เปิดสอนระดับปรินญาตรี 6 สาขาวิชาเอก ระดับ ป.กศ.ชั้นสูง 11 สาขาวิชาเอก มีนักศึกษารวมทั้งหมด 1584 คน แยกเป็นระดับ ป.กศ. 448 คน ป.กศ.ชั้นสูง 939 คน และ ค.บ. 197 คน มีอาจารย์ประจำ 104 คน อาจารย์ที่วิทยาลัยจ้างสอน 8 คน ขอยืมตัว 1 คน แยกตามวุฒิได้ดังนี้ ปรินญาโท 33 คน ประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ 5 คน ปรินญาตรี 67 คน และต่ำกว่าปรินญาตรี 8 คน มีอาจารย์ที่กำลังศึกษาต่อ 7 คน คำนวณอาคารสถานที่ วิทยาลัยครูยะลา มีเนื้อที่ 109 ไร่ มีอาคารเรียน 6 หลัง หอพัก 6 หลัง ห้องเรียน 45 ห้อง ห้องปฏิบัติการ

ฟิสิกส์ หอปฏิบัติการเคมี หอปฏิบัติการชีววิทยา อย่างละ 2 หอ หอปฏิบัติการคหกรรมศาสตร์ 1 หอ หอปฏิบัติการอุตสาหกรรมศิลป์ 2 หอ และหอปฏิบัติการภาษาอังกฤษ 1 หอ

วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

กรมการฝึกหัดครูได้ประกาศจัดตั้งวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานีขึ้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2516 เป็นวิทยาลัยครูแห่งหนึ่งใน 7 แห่งที่ตั้งขึ้นด้วยโครงการเงินกู้ของธนาคารโลก ตั้งอยู่ในบริเวณเขตนิคมสร้างตนเองขุนทะเล เลขที่ 272 หมู่ที่ 1 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินสายสุราษฎร์ธานี-อำเภอบ้านนาสาร ระหว่างกิโลเมตรที่ 8 และ ที่ 9 มีเนื้อที่ประมาณ 600 ไร่ เปิดรับนักเรียนรุ่นแรกในปีการศึกษา 2519 ในระดับ ป.กศ. ปีการศึกษา 2521 เปิดสอนถึงระดับ ป.กศ.ชั้นสูง ส่วนระดับปริญญาตรีจะเปิดรับในปีการศึกษา 2523 ในปีการศึกษา 2522 วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานีมีนักศึกษาทั้งหมด 835 คน แยกเป็นระดับ ป.กศ. 379 คน ป.กศ.ชั้นสูง 456 คน โดยเปิดสอนวิชาเอก 8 สาขาวิชา มีอาจารย์ประจำที่ทำหน้าที่สอนอยู่ในวิทยาลัย 64 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 2 คน เจ้าหน้าที่คุมอาคาร 1 คน ปริญญาโท 20 คน ปริญญาตรี 43 คน และค่ากว่าปริญญาตรี 2 คน มีอาจารย์ที่กำลังศึกษาต่อ 10 คน ด้านอาคารสถานที่วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานีมีอาคารเรียน 3 หลัง หอพัก 2 หลัง หอเรียน 27 หอ หอปฏิบัติการฟิสิกส์ หอปฏิบัติการเคมี และหอปฏิบัติการชีววิทยา อย่างละ 2 หอ หอปฏิบัติการอุตสาหกรรมศิลป์ 6 หอ และหอปฏิบัติการภาษาอังกฤษ 1 หอ

วิทยาลัยครูสงขลา

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ 160 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ประมาณ 500 ไร่ สถาบันแห่งนี้ได้ก่อตั้งขึ้นในพ.ศ.2462 โดยเปิดสอนตามหลักสูตรฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัด (ครู ว.) ณ โรงเรียนมหาธีรราชู จังหวัดสงขลา พ.ศ.2464 เปลี่ยนเป็นหลักสูตรฝึกหัดครูมูล พ.ศ.2468 ย้ายสถานที่ไปอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

ใช้ชื่อ " โรงเรียนฝึกหัดครูมูลประจำมณฑลนคร ศรีวิกรมราช" สอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
จังหวัด (ครูป.) พ.ศ.2476 มีการจัดตั้ง โรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมเพิ่มขึ้น ที่เดิมจึง
คับแคบ พ.ศ.2477 เมื่อยุบมณฑล ชื่อโรงเรียนได้เปลี่ยนใหม่เป็น " โรงเรียนฝึกหัดครูมูล
จังหวัดสงขลา" เปิดสอนตามหลักสูตรครูมูล และได้แยก โรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม
ไปอยู่ที่ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ พ.ศ.2490 โรงเรียนฝึกหัดครูมูลย้ายมาอยู่ที่คอกหงส์
โดยแลกเปลี่ยนสถานที่กับ โรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม พ.ศ.2498 กระทรวงศึกษา
ธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรใหม่ โรงเรียนได้เปลี่ยนชื่อเป็น " โรงเรียนฝึกหัดครูสงขลา"
เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) พ.ศ.2499 โรงเรียนรับ
นักเรียนเพิ่มขึ้น สถานที่คับแคบ จึงย้ายโรงเรียนมาอยู่ที่บ้านสำโรง ซึ่งเป็นที่ตั้งของวิทยาลัย
ในปัจจุบัน พ.ศ.2504 ได้รับการยกฐานะเป็น "วิทยาลัยครูสงขลา" เปิดสอนหลักสูตร
ป.กศ.ชั้นสูง พ.ศ.2510 ได้รวมโรงเรียนสตรีฝึกหัดครูสงขลาเข้ากับวิทยาลัยครูสงขลา
พ.ศ.2517 เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2522 ขณะรวบรวมข้อมูลทำการ
วิจัยนี้ วิทยาลัยครูสงขลาเปิดสอนในระดับปริญญาตรี รวม 7 สาขาวิชาเอก ระดับ ป.กศ.
ชั้นสูง 15 สาขาวิชาเอก มีนักศึกษาจำนวน 2103 คน แยกเป็นระดับ ป.กศ. 430 คน
ป.กศ.ชั้นสูง 1376 คน และ ค.บ.297 คน มีอาจารย์ประจำ 154 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ
5 คน โดยแยกตามวุฒิได้ดังนี้ ปริญญาเอก 2 คน ปริญญาโท 55 คน ประกาศนียบัตร
วิชาเฉพาะ 3 คน ปริญญาตรี 94 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี 5 คน มีอาจารย์ที่กำลัง
ศึกษาคือ 47 คน คำนวณอาคารสถานที่วิทยาลัยครูสงขลา มีอาคารเรียน 8 หลัง หอพัก 5
หลัง ห้องเรียน 47 ห้อง ห้องปฏิบัติการฟิสิกส์ ห้องปฏิบัติการเคมี และห้องปฏิบัติการชีว-
วิทยา อย่างละ 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการคหกรรมศาสตร์ 3 ห้อง ห้องปฏิบัติการอุตสาหกรรม
ศิลป์ 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการเกษตรศาสตร์ 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ 1 ห้อง และ
ห้องปฏิบัติการศิลปศึกษา 1 ห้อง